

Η εναρκτήρια παράσταση του Σατιρικού Θεάτρου

ΤΟ ΣΑΤΙΡΙΚΟ Θέατρο εγκαينιάσε τη φετινή θεατρική περίοδο με δύο μονόπρακτα έργα Κύπριων δημιουργών: τη «Δεξίωση» της Ειρένας Ιωαννίδου Αδαμίδου και το «Θάνατο και την Ανάσταση της Παυλίνας» του Λεωνίδα Μαλένη.

Μόλο που τα δύο μονόπρακτα δεν έχουν καμιά ομοιότητα, αποδίδουν μια ενδιαφέρουσα και άψογη θεατρική παράσταση.

Τη «Δεξίωση» θα τη χαρακτήριζα ένα αριστοτεχνικό παιγνίδι απάτης και ενοχής, που απεικονίζει την κοινωνική πραγματικότητα που μας περιβάλλει και με την ανωνυμία των προσώπων –των δύο ζευγαριών– γενικεύει και συμβολοποιεί. Ο έντονα ζωντανός διάλογος κι οι αλληπάλληλες ανατροπές του έργου κρατούν αμείωτο το ενδιαφέρον του θεατή, από την πρώτη ως την τελευταία στιγμή. Βέβαια, η περιέργειά μας δεν ικανοποιείται στο τέλος, καθώς η συγγραφέας δε θέλησε να μας αποκαλύψει το γεγονός, το σφάλμα, το έγκλημα του πρώτου

ζευγαριού. Αυτό δεν μπορούμε να της το καταλογίσουμε, επειδή δεν συμφωνεί με τη «μεταπιντερική επιγονική αισθητική». Ίσως να ήθελε μέσα στην αοριστία του πράγματος να υπογραμμίσει το έμφυτο στον άνθρωπο αίσθημα της ενοχής ή να προβληματίσει και να διεγείρει τη φαντασία του θεατή, αφήνοντας ανοικτά περισσότερα από ένα ενδεχόμενα, πράγμα που συμβαίνει στο νεότερο θέατρο.

Πάντως, οι έντονοι διαξιφισμοί ανάμεσα στο πρώτο ζευγάρι κι η ολοφάνερη υποτιμητική διάθεση του ενός προς τον άλλο, διαγράφουν δυο πολύ σκληρούς εγωιστικούς τύπους που δεν θα λογάριαζαν πολύ τη συμβατική ηθική τάξη, προκειμένου να εξασφαλίσουν τη λάμψη και την εικόνα του κοσμικού, αφού είναι ίσως το μόνο πράγμα που υπολογίζουν, καθώς απουσιάζει από τη σχέση τους η επιεικεία κι η κατανόηση της αγάπης. Τέτοιοι τύποι εύκολα μπορούν να διαπράξουν παραβάσεις κι ατασθαλίες για να εξασφαλίσουν αυτά τα «αγαθά».

Εξωστρεφείς κι εσωτερικά ισοπεδωμένοι, αρπάζονται κυριολεκτικά από την περίπτωση

του ξένου ζευγαριού, που τους απορροφά με τις ασυνήθιστες περιπέτειες του βίου του, έως ότου παρουσιάσει μέσα από μια άλλη εκδοχή την απαίτησή του να καταλάβει το σπίτι τους, κάνοντάς τους να εξαφανιστούν από ενοχή και φόβο.

Και μια που μιλάμε για τη «Δεξίωση», έχοντας υπόψη την κριτική της κυρίας Νόνας Μολέσκη (Φιλελεύθερος

6/11/2006), θα παρατηρούσα πως εξουδετερώνει το παν με βάση τα δεδομένα του πιντερικού θεάτρου.

Πιστεύω πως δεν είναι ορθό να κρίνουμε ένα έργο με κάποιο προκατασκευασμένο σχήμα, στην περίπτωσή μας το πιντερικό ή μεταπιντερικό θέατρο, διότι καταργούμε την αυτονομία του συγγραφέα. Καθένας συγγραφέας δεν γρά-

φει για να εκτελέσει μια συνταγή που λέγεται μπρεχτικό ή πιραντελικό ή πιντερικό θέατρο. Βέβαια μέσ' από την παιδεία και τις βιωματικές του εμπειρίες θα δεχτεί επιδράσεις, είναι πολύ φυσικό, αλλά κατά τα άλλα δημιουργεί με την ατομική μορφοπλαστική του φαντασία και τη δική του αυτόνομη αισθητική συνείδηση. Γι' αυτό η θεωρία δεν ασκεί ρόλο κα-

ταλυτικό στη δημιουργία του έργου. Το ίδιο το δημιουργήμα πρέπει να κρίνουμε με γενικότερα κριτήρια.

Ο «Θάνατος και η Ανάσταση της Παυλίνας» του Λεωνίδα Μαλένη μας δίνει ανάμεσα στο ελεεινό και το φαιδρό, με έντονα προσωπικά χαρακτηριστικά τον τύπο της ηλικιωμένης θεατρίνας, που κάποτε συγκλόνισε τα πλήθη και τώρα μόνη και ασήμαντη έχει απ' όλους ξεχαστεί: μια φυσικότατη και εκ βάθρων αυτοπροσωπογραφία που σπάζει τα γρονάζια της γραφειοκρατίας, αυτής της πληγής που ιδιαίτερα μαστίζει τον ελληνικό χώρο, παιδεύοντας τους ανθρώπους επί ματαίω· γιατί απλούστατα τα χαρτιά, τα πιστοποιητικά κι οι βεβαιώσεις καμιά παρατυπία και καμιά παρανομία δεν μπορούν να προλάβουν. Ύστερα, καθώς πολλές φορές προσβάλλουν την κοινή λογική, καταντούν εξοργιστικά και γελοία, όπως το πιστοποιητικό «μη θανάτου» που απαιτεί το κράτος από τους συνταξιούχους, για να εξακολουθήσουν να παίρνουν τη σύνταξή τους.

Η όλη προσπάθεια αυτοπαρουσίασης της Παυλίνας λυγίζει τον νεαρό γραφειοκράτη

που σε μια εσωτερική, βαθμιαία, ανθρώπινη προσέγγιση, της δίνει, χωρίς πρόσθετες διατυπώσεις, το πολυπόθητο πιστοποιητικό, πράγμα που της τονώνει το αυτοσυναισθημα και την αυτοεκτίμηση, τη βγάζει στο φως, την ανασταίνει μέσ' από την ανυπαρξία της λήθης. Η σκηνοθεσία της Δέσποινας Μπεμπεδέλη τέλεια κι υποδειγματική κι η επί σκηνής δημιουργία της Παυλίνας αμίμητη, ένα έξοχο ρεσιτάλ υποκριτικής τέχνης.

Τα σκηνικά και τα κοστούμια του Στέφανου Αθηναίτη εντυπωσιακά, ταιριαστά με τα πρόσωπα και την κατάσταση, όπως πάντα. Όλοι οι καλλιτέχνες επαρκέστατοι στους ρόλους τους.

Αξίζει πιστεύουμε να συγχαρούμε όλους τους συντελεστές της παράστασης για την αξιολογή και προσεγμένη δουλειά τους, που αποδεικνύει πως η μικρή μας Κύπρος διαθέτει σημαντικές πολιτιστικές δυνατότητες, ικανές ν' αποδώσουν εντυπωσιακά, όταν συνεργαστούν ειλικρινά και συνδυαστούν κατάλληλα.

* Η ΑΝΔΡΕΑΝΗ ΗΛΙΟΦΩΤΟΥ είναι Πρόεδρος Εθνικής Εταιρείας Ελλήνων Λογοτεχνών Κύπρου

ΑΠΟ ΤΗΝ
ΑΝΔΡΕΑΝΗ
ΗΛΙΟΦΩΤΟΥ